

Jaarverslag 2020

Stichting Federatie Auteursrechtbelangen

Lange Voorhout 57

2514 EC Den Haag

Tel: 070 - 3109109

E-mail: federatie@auteursrecht.nl

Website: www.auteursrechtbelangen.nl

Inhoudsopgave

VOORWOORD.....	3
I. INLEIDING.....	5
II. SECRETARIEEL VERSLAG 2020.....	6
II.a Heroriëntatie beleid en governance.....	6
II.b Wetgeving Europees en nationaal.....	7
II.c De geschillencommissie auteurscontractenrecht.....	9
II.d Platform ACCT.....	10
II.e Voorlichting.....	11
II.f Contacten met de overheid.....	12
III. VERSLAG ACTIVITEITEN TER ZAKE VAN COLLECTIEVE BESTEDINGEN.....	13
III.a Communicatiebeleid (Onderwijsproject).....	13
III.b Collectieve handhaving.....	13
III.c Steunfonds Rechtensector.....	14
III.d Geschillencommissie Auteurscontractenrecht (achtergronden).....	15
III.e Financiële ondersteuning Federatie en Platform Makers.....	15
IV. DE FEDERATIE: ORGANISATIE, WERKGROEPEN, BUREAU.....	16
IV.a Bestuur en Federatieraad.....	16
IV.b Werkgroepen.....	17
IV.c Secretariaat.....	17
IV.d Financiën.....	17

VOORWOORD

Het verslagjaar 2020 van de Federatie was ongetwijfeld het meest bijzondere sinds de oprichting van de Stichting Auteursrechtbelangen in 1984. De COVID-19 crisis maakte dat de creatieve sector goeddeels stilviel, wat overigens niet betekende dat de creativiteit stilviel. Economisch gezien was het voor heel veel creatieve werkers en hun partners in exploitatie en in verbinding met het publiek, een bijzonder zwaar jaar. De Federatie heeft geprobeerd om vanuit de collectiviteit mee te helpen om iets van het leed te verzachten. Deelname in de Taskforce Creatieve en Culturele Sector, die het Ministerie van OCW adviseert, was één ding; het mede tot stand brengen van een steunfonds voor de rechtensector en steun van de overheid daarvoor, een tweede.

2020 was ook een jaar waarin veel aan de hand was op het gebied van auteursrechtelijke wetgeving. Ik noem de evaluatie Auteurscontractenrecht en de implementatie van de Auteursrechtlijn, ook wel DSM-richtlijn genoemd.

De aanloop naar de Tweede Kamer verkiezingen in 2021 bleek een goed moment om te inventariseren op welke punten het collectief de gezamenlijkheid kan uitdragen. Die eenheid bleek er volop te zijn. Dat heeft in 2021 geleid tot een uitvoerige brief aan de informateur voor een nieuw kabinet.

En 2020 was het jaar waarin het traject van evaluatie van de governance van de Federatie is afgerond en besloten is om de statuten op een aantal punten aan te passen. Veruit het grootste deel van de besluitvorming vond in 2020 online plaats. Kantoren en vergaderzalen waren leeg. Zo ook toen wij op 8 januari 2021 met Willem Wanrooij afscheid namen van zijn werk als uitvoerend secretaris van de Federatie. Een kleine maar fijne lunch en vervolgens een goed bezochte onlinebijeenkomst waarin de ongelooflijk belangrijke rol die Willem voor de Federatie en het auteursrecht heel veel jaren heeft vervuld, kon worden belicht. Gelukkig is er een mooi liber amicorum voor de herinneringen.

En wat gelukkig nog wel kon: begin februari 2020 hebben bestuur, raad en vele relaties en vrienden stilgestaan bij het 35-jarig jubileum van de Federatie (in 1984) tijdens een memorabele bijeenkomst in de Koninklijke Schouwburg, in aanwezigheid van Minister Sander Dekker van Rechtsbescherming. De minister ging in op de stand van zaken, en de platformvoorzitters keken vijf jaar vooruit, in hun toekomstvisies over auteursrecht en naburige rechten. Samen met een attractief meerjarenoverzicht 1984-2020 zijn de speeches na te lezen via de [webpagina](#) van de Federatie.

Willem Wanrooij ontving uit handen van minister Sander Dekker de Bronzen Krokus voor zijn grote verdienste voor rechthebbenden bij het auteursrecht en de naburige rechten. Het is te hopen dat we elkaar in de loop van 2021 toch weer 'fysiek' kunnen treffen in vergaderingen en de periferie daarvan. En natuurlijk vooral dat de culturele sector weer in volle omvang op gang komt.

Paul Solleveld, algemeen secretaris Federatie Auteursrechtbelangen
Den Haag, 4 juni 2021

I. Inleiding

De Stichting Auteursrechtbelangen werd op 3 juli 1984 opgericht door zestien organisaties met belang bij auteursrecht en naburige rechten vanuit de behoefte om het auteursrechtelijke en nabuurrechtelijke klimaat in praktische en ideële zin te verbeteren. In haar statuten werd het doel van de stichting als volgt omschreven: "het in praktische zin verbeteren van de mogelijkheden tot uitoefening van het auteursrecht (met inbegrip van eventuele daaraan verwante rechten) en het beschermen van de positie van de rechthebbenden krachtens zulk recht en hun rechtverkrijgenden, mede gelet op de redelijke belangen van de overige betrokkenen bij zulke bescherming".

Per 12 september 2012 is de stichting middels een statutenwijziging omgevormd in de Stichting Federatie Auteursrechtbelangen, Organisatie voor Auteursrecht en Naburige Rechten (hierna "de Federatie"). Het doel is daarbij als volgt aangepast: "het vergroten en versterken van het draagvlak voor het Auteursrecht, daaronder mede begrepen de naburige rechten, en bevordering van de bescherming en verbetering van de positie van de rechthebbenden".

De Federatie is het samenwerkingsverband van drie aangesloten organisaties: Platform Makers, Platform Creatieve Media Industrie (PCMI) en VOI©E. Iedere aangesloten organisatie heeft drie zetels in het bestuur van de Federatie en vier zetels in de Federatieraad. De Federatieraad functioneert op basis van de statuten als een toezichthoudend orgaan met vergelijkbare bevoegdheden als een ledenvergadering. De Federatieraad dient het bestuur gevraagd of ongevraagd van advies over beleidsaangelegenheden. Vanwege de grote overlap in doelstellingen worden VOI©E en de Federatie vanaf de oprichting van VOI©E in 2008 bediend door een gezamenlijk bureau belast met de uitvoering.

In het verslagjaar is toegewerkt naar een statutenwijziging. Op 7 december 2020 is hiertoe besloten in de gezamenlijke vergadering van het Bestuur en de Federatieraad. Op 22 maart 2021 is de statutenwijziging bij de notaris doorgevoerd.

II. Secretarieel verslag 2020

In dit deel van het jaarverslag gaan we in op een paar belangrijke onderwerpen waaraan bestuur en raad van de Federatie in 2020 aandacht hebben besteed. De collectieve bestedingen die VOI©E-leden financieren en waarvan de uitvoering onder auspiciën van de Federatie plaatsvindt, zijn in hoofdstuk III opgenomen: communicatieplan, collectieve handhaving, het Steunfonds Rechtensector en de geschillencommissie auteurscontractenrecht.

II.a Heroriëntatie beleid en governance

De heroriëntatie van het beleid en van de governance van de Federatie zijn in het verslagjaar voortgezet en afgerond. In 2019 was tussen de Federatie en VOI©E een convenant tot stand gekomen waarin de onderlinge verhouding en taakverdeling zijn omschreven. In december 2020 hebben Bestuur en Federatieraad besloten tot een wijziging van de statuten van de stichting. Deze wijziging vormde het sluitstuk van een gedegen discussie over de inrichting en governance van de Federatie.

De belangrijkste wijzigingen zijn de volgende:

Eind 2018 is besloten tot een proef met een roulerend voorzitterschap dat afwisselend wordt bekleed door de platformvoorzitters. De samenwerking tussen de platformvoorzitters is tegelijkertijd geïntensiveerd. Dit heeft tot ieders tevredenheid gewerkt. In 2020 is uiteindelijk gekozen voor een gezamenlijk voorzitterschap. De leiding in de vergaderingen rouleert per zes maanden. Daarmee zijn alle drie platforms direct verantwoordelijk voor het reilen en zeilen van de Federatie.

De functie van Algemeen Secretaris is in de statuten geformaliseerd. Deze komt in de plaats van de rol van uitvoerend secretaris, die Willem Wanrooij vele jaren met succes en verve heeft bekleed. De Algemeen Secretaris is belast met ondersteuning van het bestuur, het voorzitterschap in het bijzonder, en (toezicht op) de voorbereiding en uitvoering van het beleid.

De positie van de Federatieraad is de laatste jaren herhaaldelijk aan de orde geweest. Vastgesteld is dat de doelstelling om aldus de achterbannen van de platforms meer bij de Federatie te betrekken onvoldoende uit de verf is gekomen. Besloten is om de Raad te vervangen door een halfjaarlijkse of jaarlijkse vergadering van aangeslotenen waaronder wordt verstaan: vertegenwoordigers van de bij de twee platforms aangesloten organisaties en de bij VOI©E aangesloten leden. Een begroting en activiteitenplan worden jaarlijks ter

goedkeuring aan de vergadering van aangeslotenen voorgelegd. De vergaderingen bieden ook de gelegenheid om actuele thema's te belichten.

De wijzigingen maken dat een aantal zaken over onder andere de vergadering van aangeslotenen nader bij Huishoudelijk Reglement zal worden geregeld.

II.b Wetgeving Europees en nationaal

Implementatiewet Auteursrechtrichtlijn (DSM-richtlijn)

Dit wetsvoorstel ter implementatie van richtlijn 2019/790 inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt, bevat een aantal belangrijke onderwerpen, zoals in het kort: verplichte uitzonderingen op auteursrecht, zoals digitaal gebruik voor educatieve doeleinden, het maken van kopieën voor archiefdoeleinden voor culturele instellingen, text and data mining voor de wetenschap; voor werken die niet meer in de handel zijn een vorm van extended collective licensing; een naburig recht voor pers-uitgevers; recht op vergoeding voor uitgevers bij reprorecht en thuiskopie (herstel van de Reprobel-uitspraak); regels inzake auteurscontractenrecht, zoals recht op billijke vergoeding, transparantie vereisten en het recht een contract te wijzigen bij onverwacht groot succes; oplossing voor de value gap. Dat laatste betreft de vaststelling dat zogenaamde user upload diensten zoals YouTube in beginsel openbaar maken, zodat daar een licentie voor vereist is.

In 2019 heeft een consultatie van het veld over de richtlijn plaatsgevonden. In mei 2020 is het wetsvoorstel aan de Tweede Kamer aangeboden, die voor de zomer haar verslag met vragen indiende. De platforms hebben het ministerie geadviseerd met betrekking tot vragen uit het parlement en ook gezien op welke punten PCMI en PM gezamenlijk konden optreden om implementatie te bespoedigen. De parlementaire behandeling ging voortvarend en uiteindelijk stemde de Tweede Kamer vóór op 17 november en de Eerste Kamer op 15 december. Daarmee was Nederland het eerste land dat het implementatietraject had afgerond. De datum van inwerkingtreding is in de richtlijn gesteld op 7 juni 2021. Voor de zogenaamde transparantiebepaling geldt 7 juni 2022. Het artikel dat de zogenaamde Reprobel-fix regelt trad per 1 januari 2021 in werking. Nu bereiden rechthebbenden zich voor op de praktische uitvoering van de belangrijkste artikelen. Daarbij zijn richtsnoeren van de Europese Commissie van belang die in de loop van 2021 zullen verschijnen.

Implementatiewet richtlijn online omroepdiensten

Dit wetsvoorstel strekt tot implementatie van een Europese richtlijn (EU) 2019/789 die primair tot doel heeft te zorgen voor een bredere verspreiding van televisie- en radioprogramma's uit andere lidstaten ten behoeve van gebruikers in de Unie, door het

verlenen van licenties te vergemakkelijken, dan wel te verduidelijken. De richtlijn bevat regels over: het online aanbieden van radio- of televisieprogramma's gelijktijdig met of voor een bepaalde periode na de uitzending ervan door omroeporganisaties in het land van de hoofdvestiging van de omroeporganisatie; het verplicht collectief beheer voor doorgifte van radio- en televisieprogramma's; een regeling voor uitzending van radio- en televisieprogramma's via directe injectie (bij directe injectie levert de omroep het signaal via een besloten, directe verbinding bij de distributeur aan ten behoeve van uitzending, zonder dat de omroep de programma dragende signalen daarnaast ook zelf nog uitzendt). De uiterste datum waarop de richtlijn in Nederlands recht moet zijn omgezet is 7 juni 2021. In de zomer van 2019 is dit voorstel in consultatie gegeven. Dat heeft tot veel kritische opmerkingen uit het veld geleid. Begin oktober 2020 is het voorstel, waarin ten opzichte van de consultatieversie vele wijzigingen zaten, aan de Tweede Kamer aangeboden. In 2021 hebben Tweede en Eerste Kamer met het wetsvoorstel ingestemd, waarmee het ministerie van Justitie en Veiligheid er in is geslaagd om voor deze richtlijn de implementatiedatum te halen.

Besluit SONT tarieven en voorwerpen thuiskopievergoeding 2021-2023 gepubliceerd

Op 16 oktober 2020 is in de Staatscourant het besluit van de SONT over de nieuwe tarieven en voorwerpen thuiskopievergoeding gepubliceerd voor de periode van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2023. Dit besluit heeft tot wat vragen in de Tweede Kamer geleid. Ook heeft een deel van de betalingsplichtigen aan de minister gevraagd om in ieder geval na afloop van de periode het thuiskopiestelsel te evalueren in het licht van ontwikkelingen in de markt en met betrekking tot de technologie.

Wet Auteurscontractenrecht

De Wet Auteurscontractenrecht (ACR) is op 1 juli 2015 in werking gestreden met als doel de contractuele positie van auteurs en uitvoerende kunstenaars ten opzichte van exploitanten van hun werk te verstevigen. De evaluatie van deze wetgeving was voorzien in 2020. Onderzoekers van de Universiteit van Amsterdam en de Universiteit Leiden hebben in opdracht van het WODC een praktijkevaluatie uitgevoerd. Het rapport is aangeboden aan de Ministers van Rechtsbescherming en van OCW. Op 18 november 2020 is het aan de Tweede Kamer aangeboden met een begeleidende brief met een eerste reactie van de ministers. De aanbevelingen worden in grote lijnen overgenomen. De onderzoekers hebben aangegeven dat het na vijf jaar nog te vroeg is om de vraag te beantwoorden of de wet haar doel heeft bereikt. Zij hebben zich daarom gericht op een beschrijving van de effecten van de invoering van de wet ACR op de contractuele praktijk, op het signaleren van praktische onduidelijkheden en aandachtspunten en op het aandragen van mogelijke oplossingen. Zij concluderen dat een aantal bepalingen door de praktijk als positief wordt ervaren maar ook dat van andere artikelen nog weinig gebruik

wordt gemaakt. Daarbij speelt angst bij de makers voor verlies van opdrachten een rol. Zo functioneert de door de Wet in het leven geroepen geschillenprocedure nauwelijks. Voor een aantal aandachtspunten is aanpassing van de wet in overweging gegeven, zoals ten aanzien van het collectief beheer bij de beschikbaarstelling van filmwerken, video on demand.

Het streven van de ministers is om een concept wetsvoorstel tot wijziging van het auteurscontractenrecht in 2021 beschikbaar te stellen voor een online consultatie van belanghebbenden. Daarnaast zullen de ministeries overleg voeren met het veld over de gedane aanbevelingen die zich (mede) richten op het handelen door partijen in het veld. Het gaat daarbij om ontwikkelingen bij collectieve afspraken, non-usus, de bestsellerbepaling en tekst- en datamining. De Federatie is bij dat overleg betrokken.

Wijziging Wet Toezicht

De Tweede Kamer heeft op 17 november de Wijziging van de Wet Toezicht collectieve beheersorganisaties met algemene stemmen aangenomen.

De Eerste Kamer heeft het wetsvoorstel als hamerstuk afgedaan waardoor de inwerkingtreding van de Wet Toezicht 1 januari 2021 effectief kon worden. Daarmee is enerzijds het toezicht op CBO's aangescherpt, maar wordt anderzijds ook ruimte geboden voor verlicht toezicht bij gebleken goede naleving van de wet. Het toezicht op tarieven, algemene voorwaarden en contracten met representatieve organisaties is verduidelijkt en sluit beter aan op de praktijk. De aangepaste wet voorziet in medefinanciering van het toezicht (50%) door de onder toezicht gestelde CBO's met ingang van 2021.

De nieuwe toetsingsmogelijkheid van de betrouwbaarheid en geschiktheid voor bestuur en toezichthouders van Buma en Sena zal in werking treden wanneer het uitvoeringsbesluit gereed is. Daaraan wordt in 2021 nog gewerkt.

II.c De geschillencommissie auteurscontractenrecht

Het gebrekkig functioneren van de vrijwillige Geschillencommissie Auteurscontractenrecht is een belangrijk onderwerp bij de evaluatie van de wetgeving. Binnen de Federatie wordt al lange tijd gesproken over verbetering. Daarbij kan worden gedacht aan het bieden van de mogelijkheid om per geschil te kunnen besluiten of dit aan de commissie wordt voorgelegd (in plaats van aansluiting voor een langere periode). De besprekingen hebben helaas nog niet tot een oplossing geleid. Een en ander wordt in 2021 voortgezet. Meer over de achtergronden van de geschillencommissie bij III.d.

II.d Platform ACCT

Het in november 2017 gelanceerde project Arbeidsmarktagenda Culturele en Creatieve Sector beoogde met belangrijke financiële ondersteuning van OCW een bijdrage te leveren aan verbetering van de economische positie van kunstenaars en de creatieve industrie. Deze doelstelling is voor de Federatie voldoende aanleiding om actief te participeren in het project. Anderzijds werd het een goede zaak gevonden om via deelname te proberen de positie van het auteursrecht binnen het beleidsterrein van OCW te verstevigen. Voor vele creatieve werkers en ondernemingen is auteursrecht cruciaal voor de verdiencapaciteit. Het draait om erkenning en acceptatie van auteursrecht als middel om creatieve integriteit te beschermen en om een inkomen uit het beroep te verwerven. Voorlichting speelt daarbij een belangrijke rol. De Arbeidsmarktagenda kan een stimulans betekenen voor behoorlijke contractuele verhoudingen in de sector, met inbegrip van passende vergoedingen. Ondersteuning van adequate handhaving kan hierbij niet worden gemist.

In 2019 is de opzet van de arbeidsmarktagenda aanzienlijk veranderd. Speciale thema's worden ondergebracht in pluriform samengestelde werkgroepen of 'kenniskamers'. Het geheel staat nu onder leiding van een breed platform voor de culturele en creatieve arbeidsmarkt (Platform Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst: PACCT.) Een van de "kenniskamers" heeft als speciaal aandachtspunt het intellectuele eigendomsrecht: de Werkgroep Auteursrecht. Deze is breed samengesteld en bevat ook vertegenwoordigers van OCW en J&V. De Algemeen Secretaris vertegenwoordigt de Federatie.

Inmiddels is een aantal sub-werkgroepen opgezet waar de Federatie in participeert. Een betreft "Inzicht en Onderzoek". Het doel is om geldstromen in kaart te brengen en vast te stellen waar de gelden uiteindelijk terecht komen. Daarvoor zullen stroomschema's per sector worden opgesteld om de kwantiteit te meten. Daarnaast is er een kwalitatief deel waarbij ingezoomd wordt op bepaalde sectoren. OCW doet een eerste voorstel voor onderzoek. Een tweede sub-werkgroep betreft "Promotie en Bewustwording". Daar worden alle promotionele activiteiten in kaart gebracht en waar nodig verbeterd. De website van de Federatie, www.auteursrecht.nl zal hierin een belangrijke rol spelen. Een derde sub-werkgroep betreft "Follow-up evaluatie Auteurscontractenrecht". Daar wordt in samenwerking met OCW bezien bij welke aanbevelingen Platform ACCT een rol zou kunnen spelen. Het wordt eveneens gezien als platform voor overleg over ACR met de overheid. In de Werkgroep Auteursrecht wordt eveneens het verloop van de wetgeving in andere landen met betrekking tot artikel 17 Auteursrechtrichtlijn, en de door de Europese Commissie uit te vaardigen guidelines bijgehouden.

Twee projecten op het gebied van auteursrecht hebben onder de vlag van PACCT subsidie gekregen. Het project van de Federatie inzake de ontwikkeling van een pilot voor een game voor kinderen in de groepen 6 tot en met 8 basisonderwijs (de CopyKoppie quests) is eind 2020 afgerond (zie ook III.a). De verantwoording van de subsidie van 70.000 Euro is in 2021 ingediend en de subsidie is daarop definitief verleend. Een project van BREIN, waarvoor 71.000 Euro subsidie is verleend, is in december 2020 van start gegaan. Dit betreft een communicatie- en effectonderzoek van gerichte voorlichting aan uploaders van beschermd materiaal.

II.e Voorlichting

De website www.auteursrecht.nl is in Nederland de standaard voor wie gemakkelijk en overzichtelijk meer informatie wil over auteursrecht en naburige rechten. De site bevat een pagina over de Federatie die in het Nederlands zowel als het Engels beschikbaar is. Een aantrekkelijke video-infographic legt in 2 minuten uit waar het bij auteursrecht over gaat. Ook deze video hebben we sinds 2018 beschikbaar in het Engels. De website wordt door het bureau up-to-date gehouden. Het bureau beheert ook de website auteursrechtvoorjou.nl, een introductie voor auteursrecht bij de jeugd.

Vanaf 2014 tot 2020 beheerde de Federatie eveneens de website thecontentmap.nl. Deze gaf een zo volledig mogelijke container van vindplaatsen van veilig en legaal materiaal. Intussen is deze website in juni 2020 vervangen door een nieuw voorlichtingsportal: [Kies voor legale content](#).

Ter bevordering van de interne communicatie verspreidt het bureau een e-mail bulletin: 'Nieuws van het Lange Voorhout'. Dit bulletin wordt o.m. verzonden aan bestuur en raad Federatie Auteursrechtbelangen; algemeen bestuur, voorzitters en bestuursleden van leden VOI©E; vertegenwoordigers van de bij Platform Makers en Platform Creatieve Media Industrie aangesloten organisaties; directie BREIN en de werkgroep juristen. Het 'Nieuws van het Lange Voorhout', dat dikwijls vertrouwelijke informatie bevat, verschijnt zo vaak als daartoe aanleiding is; in 2020 zijn 27 edities uitgebracht.

Daarnaast wordt in het bulletin 'Focus op Auteursrechtbelangen' ten behoeve van de brede achterban van de drie platforms periodiek een overzicht gegeven van alle ontwikkelingen in het auteursrecht en het naburig recht waarmee de Federatie zich bezig houdt. Dit bulletin verscheen in 2020 twee keer. Tevens ontvangen genoemden de wekelijks verschijnende openbare nieuwsbrief VOI©Email.

Naar aanleiding van informatie op de websites – of los daarvan – nemen jaarlijks circa 750 geïnteresseerden contact op met het bureau met vragen over de rechten. Hetzij als rechthebbende (in spe) of als gebruiker. Zij worden wegwijs gemaakt in de wereld van licenties en rechtsbescherming. Kijkend naar de reacties voorziet deze service prima in een behoefte.

II.f Contacten met de overheid

Elk kwartaal vindt een informele bijeenkomst plaats met vertegenwoordigers van J&V, EZK en OCW. Deze bijeenkomsten zijn in de eerste plaats gericht op informatie-uitwisseling zowel over nationale als internationale aangelegenheden. De internationale agenda betreft voornamelijk de ontwikkelingen in de Europese Unie. De discussies tussen de Federatie en de ministeries zijn constructief en openhartig.

Het kwartaaloverleg is opgedeeld in een algemeen deel, en een overleg waarbij een van de platforms centraal staat en apart met de ambtenaren overlegt. Belangstellenden uit de achterban van dat platform kunnen aan de bespreking deelnemen. Namens de Federatie treedt dan de desbetreffende platformvoorzitter als gespreksleider voor beide segmenten op. Deze formule is in 2018 ingevoerd en bevalt goed.

De overleggen hadden in 2020 plaats op 3 maart, 9 juni, 29 september en 24 november. Op 3 maart en op 24 november heeft Platform Makers gelegenheid gekregen afzonderlijk overleg te voeren met de ministeries. Op 9 juni was de beurt aan VOI©E en op 29 september aan PCMI.

III. Verslag activiteiten ter zake van collectieve bestedingen

III.a Communicatiebeleid (Onderwijsproject)

Belangrijk onderdeel is het onderwijsprogramma dat samen met onder meer KlasseTV en Nieuwsbegrip verder wordt uitgebouwd. Omdat de scholen vanwege de coronamaatregelen lange tijd gesloten zijn geweest en deels overgingen op online lesgeven, is de ontwikkeling van het voor 2020 geplande nieuwe lesmateriaal aangehouden. In plaats daarvan is het bestaande materiaal meer geschikt gemaakt voor online lessen en zelfstandig werken.

In november 2020 is een aantal minigames, 'CopyKoppie quests', over auteursrecht gelanceerd binnen de bestaande game HackShield, in samenwerking met games producent Flavour. Mede dankzij de promotie van influencers Kalvijn en Senna nam het aantal spelers snel toe. Het ministerie van OCW heeft hiervoor in het kader van de Arbeidsmarktagenda (Platform ACCT) een subsidie van € 70.000 toegekend.

III.b Collectieve handhaving

De collectieve handhaving wordt in Nederland opgedragen aan stichting BREIN. BREIN stelt zich ten doel om zowel het ongeautoriseerde aanbod als het gebruik daarvan te verminderen. Het richt zich daarbij op alle betrokken partijen: sites/diensten, uploaders, hosting providers, access providers, betaaldiensten, adverteerders en advertentiediensten, zoekmachines en eindgebruikers/consumenten.

Hoewel opzettelijke inbreuk strafbaar is als misdrijf, legt de overheid de primaire verantwoordelijkheid voor handhaving bij de rechthebbenden zelf. Daarvoor is BREIN opgericht. BREIN dwingt de naleving van de bestaande wet- en regelgeving via de rechter af en creëert daarmee voor alle rechthebbenden een raamwerk van rechtspraak waarbinnen de civielrechtelijke handhaving plaatsvindt.

Tussen de Federatie en BREIN is een Convenant Collectieve Handhaving gesloten. Een van de afspraken gaat over de invloed van de Federatie op de gang van zaken bij BREIN. Een niet onbelangrijk onderdeel daarvan is dat het bestuur van de Federatie de leden van het bestuur van BREIN benoemt. De Federatie heeft op die manier eveneens invloed op de verhouding makers-producenten in het BREIN bestuur: Platform Makers en PCMI

dragen ieder zes bestuursleden voor ter benoeming door de Federatie. De Platforms kunnen er zo voor zorgen dat alle sectoren (muziek, beeld, geschriften, film, televisie) en categorieën rechthebbenden (uitgevers, producenten, auteurs, uitvoerende kunstenaars) evenwichtig zijn vertegenwoordigd.

Resultaten BREIN 2020

BREIN voerde in 2020 de onderstaande aantallen handhavingsacties uit:

- 479 onderzoeken voltooid, 183 lopend;
- 466 illegale sites/diensten verwijderd;
- 1 site (The Pirate Bay) en 180 TPB proxies/mirrors dynamisch geblokkeerd op IP en DNS
- 338 proxies hebben hun dienst gestaakt;
- 23 illegale handelaars IPTV/VOD-abonnementen gestopt, 18 lopende onderzoeken;
- 33 streaming sites offline gehaald;
- 18 Facebookgroepen gestopt;
- 5 uploaders aangeschreven;
- 20 open directories offline gehaald;
- 12 V&A onderzoeken afgerond;
- 1.145.133 zoekresultaten verwijderd en, op verzoek, 227 cyberlocker files en 407 YouTube bestanden;
- 2.370 interventies waarbij online-advertenties voor illegale kopieën zijn verwijderd;
- 42 schikkingen werden getroffen, incl. 2 ex-partes en 10 knock & talk.

III.c Steunfonds Rechtensector

De Federatie Auteursrechtbelangen heeft in 2020 het Steunfonds Rechtensector opgericht om de totstandbrenging van (nieuwe) werken in de door de coronamaatregelen zwaar getroffen creatieve sector te stimuleren. De aan het steunfonds deelnemende VOI©E-leden (Buma, Sena, Lira, Vevam, Pictoright en Norma) hebben hiervoor 5 miljoen euro beschikbaar gesteld; dit bedrag is door de minister van OCW verdubbeld naar 10 miljoen euro. De organisatie van het steunfonds verloopt via VOI©E. De doeltreffendheid van de door de CBO's uitgevoerde projecten, waardoor bijdragen aan nieuwe culturele producten rechtstreeks bij de makers terecht komen, was aanleiding voor de minister van OCW om in 2021 extra steun van 10 miljoen euro aan het Steunfonds Rechtensector toe te zeggen.

III.d Geschillencommissie Auteurscontractenrecht (achtergronden)

Auteurs, uitvoerend kunstenaars, uitgevers en producenten kunnen geschillen over hun exploitatiecontract voorleggen aan de daartoe door de wetgever aangewezen Geschillencommissie Auteurscontractenrecht. Deze geschillencommissie is door de Federatie Auteursrechtbelangen ondergebracht bij de Stichting Geschillencommissies voor Beroep en Bedrijf (SGB). De voorzitters van de commissie worden aangezocht door SGB, er is een 'pool' van commissieleden (aan de behandeling van een geschil nemen ten minste twee commissieleden deel) die zijn voorgedragen door Platform Makers en PCMI. De Federatie heeft daarnaast een aantal (bemiddelings)deskundigen voorgedragen. Het is de bedoeling dat de Geschillencommissie Auteurscontractenrecht waar mogelijk en zinvol altijd eerst probeert een schikking tot stand te brengen via bemiddeling door een deskundige.

De grondslag voor een geschillencommissie is via de Wet auteurscontractenrecht per 1 juli 2015 in de Auteurswet opgenomen. Het kan gaan over de vraag of het overeengekomen honorarium billijk is, of nog billijk is bij een zeer succesvolle of een onvoorziene exploitatie, of het werk nog wel (voldoende) geëxploiteerd wordt om de overeenkomst voor alle exploitatierechten te continueren, of over de vraag of een bepaling in de overeenkomst wel of niet onredelijk bezwarend is voor de maker, bijvoorbeeld in geval van toekomstige werken.

Zowel makers als exploitanten kunnen hun geschil voorleggen aan de Geschillencommissie. Exploitanten dienen zich te registreren bij de SGB om behandeling van een geschil mogelijk te maken. Er is een eigen bijdrage van 150 euro. De overige kosten worden gefinancierd uit een door VOI©E beheerd fonds.

Tot en met 2020 is in één geschil uitspraak gedaan en zijn twee geschillen na succesvolle bemiddeling geschikt. Zoals hiervoor al aangegeven is de deelname aan de geschillencommissie nog zeer beperkt. Een en ander wordt in 2021 verder bekeken in samenhang met de evaluatie van de Wet auteurscontractenrecht.

III.e Financiële ondersteuning Federatie en Platform Makers

De Federatie en alle onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de Federatie vallende activiteiten worden door de VOI©E-leden gefinancierd.

Om de vak- en beroepsorganisaties van makers en uitvoerende kunstenaars in staat te stellen op gelijkwaardige wijze aan de collectieve belangenbehartiging deel te nemen, ontvangt Platform Makers van VOI©E een bijdrage in de financiering. PCMI heeft geen financiële bijdrage nodig voor de collectieve belangenbehartiging namens de brancheorganisaties van producenten en uitgevers.

IV. De Federatie: organisatie, werkgroepen, bureau

IV.a Bestuur en Federatieraad

Het bestuur van de Stichting Federatie Auteursrechtbelangen bestaat uit negen vertegenwoordigers van de drie aangesloten platforms, drie van elk.

De voorzitters van de platforms traden in 2020 roulerend op als voorzitter van de Federatie.

Het bestuur bestond in 2020 uit de volgende personen:

Namens Platform Makers:

Erwin Angad-Gaur

Annemarie van Toorn

Caspar de Kieffe

Namens Platform Creatieve Media Industrie:

Martijn David

Arie Landsmeer

Paul Solleveld

Namens VOI©E:

Markus Bos

Fred Teeven

Cees Vervoord

Het bestuur werd bijgestaan door een uitvoerend secretaris, Willem Wanrooij.

In de Federatieraad waren in 2020 de volgende personen afgevaardigd:

Door Platform Makers:

Bert Bouma

Valentijn de Jongh

Pascale Kos

Yael Watchman

Door Platform Creatieve Media Industrie:

Arjo Kramer

Gamila Ylstra

Ronald Vecht

(vacature)

Door VOI©E:

Peter Boertje
Vincent van den Eijnde
Sander Jansen
(vacature)

Het bestuur van de Federatie Auteursrechtbelangen vergaderde in 2020 eenmaal apart, op 22 september, en tweemaal gezamenlijk met de Federatieraad op 5 juni en 7 december.

IV.b Werkgroepen

De Federatie kent een werkgroep Juristen die bestaat uit een brede groep van auteursrechtelijke en nabuurrechtelijke deskundigen uit de kring van de bij de stichting aangesloten organisaties, die zowel de Federatie als VOI©E adviseren. In 2020 heeft de werkgroep Juristen geadviseerd over de uitwerking van de belangrijkste artikelen in de implementatiewet auteursrechtrichtlijn in de eengemaakte digitale markt.

De werkgroep communicatie adviseert het bestuur over de praktische uitwerking van het communicatieplan voor de collectieve voorlichting. Met het oog op het onderwijsproject is de werkgroep bemenst met onderwijs- en communicatiespecialisten en het bureau van de Federatie.

IV.c Secretariaat

Het secretariaat van de Federatie is gevestigd aan het Lange Voorhout nr 57, waar zij huisvesting en bureau deelt met VOI©E. In 2020 verleenden Marleen van Vliet en Michel Frequin als vaste medewerkers van het bureau ondersteunende werkzaamheden voor de Federatie.

IV.d Financiën

Voor de financiën wordt verwezen naar het financieel verslag 2020 van de Federatie.